

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Evangelistarivm M. Maruli Spalaten. opus vere
euangelicum, sub fidei, spei & charitatis titulis in septem
libros partitum**

Marulić, Marko

Coloniæ, 1532

VD16 M 1298

de contemplatione. cap. 26.

urn:nbn:de:hbz:466:1-35578

deo, non audit nos. Omnes natura ex deo sumus, vitio autem nostro fit vt ex deo non simus. Porro dici non potest, quam pessime cum homine illo agitur, qui cum dei creatura sit, iam non dei, sed aliorum esse conuincitur.

De contemplatione. Ca. xxvi.

Quoniam autem in scripturis alia ad actionem pertinent, alia ad contemplationem, tempestiuum videtur, vt ista quæ sub fidei titulo explicauimus, contemplandi ratione claudamus. Igitur ad consideranda dei opera puritate mentis opus est, vt autoris dulcedinem fidelis considerator valeat degustare. Quis enim ascendet in montem domini, aut quis stabit in loco sancto eius, nisi innocens manibus & mudo corde? Illos ergo magis ad hanc rem idoneos esse certum est, qui vitæ probitate perfectioni euangelicæ propius accedunt. Hinc apostolis ipsis datur nosse mysterium regni dei. Hinc Paulus ad tertium vsque rapitur cælum. Hinc Iohanni futura quibus referta est Apocalypsis, reuelantur, & vnica sanctæ trinitatis diuinitas in principio sui euangelij declarata plenissime innotescit. Idcirco saluator noster illum, quem a dæmonio liberauerat, continuo volentem sibi adherere non permisit, sed prius vt se exerceret iussit, alijs prædicando dei beneficium quod acceperat. Necesse autem est vt sanctis actionibus quam sæpissime copuletur, & pene assidua comes sit pia contemplatio, si in his vt debemus, perseverare atque proficere cupimus. Sicut enim bene operando acquiritur vt recte contemplemur, ita contemplando, vt sanctius officiosiusque operemur. Nihil quippe ita mouet atque allicit animum ad colendum omnium autorem deum, vt opera eius cogitatione percurrendo beneficiaque perpendendo, quæ omnem taxationem supereminent & excedunt, immensa atque infinita, eoque magis optanda ac desideranda, quæ minus humano ingenio explicari cõphendique possint. Ad illa ergo consurgat animus terrenis negotijs expe

Psal. 23

Mar. 5.

Psal. 76

Psal. 103

ditus, & non solum ea quæ oculis cernimus, sed etiam quæ intellectu percipiuntur cogitet. Verûtamen ab his quæ videntur incipiat, vt quasi per gradus ascendendo ad ea quæ non videntur queat peruenire. Primum itaque cum propheta ad deum conuersus dic: Meditabor in operibus tuis. Quæ nam sunt opera ista? terra, mare, cælum, quorum ille admiratione captus in eam tandem prorupit vocem. Quâ magnificata sunt opera tua domine, omnia in sapientia fecisti. In medio enim firmasti terram sua mole libratam, partim aridam, partim aquis circumfusam, collocaisti tã varia in mari piscium genera, quam in sicco quadrupedum pedibusq; cauentium reptilium, & supra terram aerea permeantiũ volucrum, produxisti de terra tot frugum species, tot arborum, tot lapidum, tot metallorum, & qui his vteretur, præstantissimum inter animantia hominem. Tuum opus sunt cælestia, sol, luna, stellæ, quarum cursus, naturas, formam, decoremque oculis intuemur, & tamen qua materia consistunt, dicere nequimus. Tu cælum quo omnia ista circundantur extendisti, quod statutis initio reuolutionibus, perpetuo moueri ac circumferri videmus quemadmodũ cætera omnia, et nos soli (proh nefas) legem tuam toties præterimus. Miramur præterea nubes pendere, ventos concitari, micare ignes, fulmina ruere, pluuias, grandines, niuesque defluere, & tellurem ab ijs irrigari, quæ singula si digne considerentur, tantum admirationis habent, vt non solum dei sapientiam, a quo facta sunt testentur, sed eiusdem potentiam, qua nihil potentius, & bonitatem, qua nihil melius possit excogitari. Ille homines corporeos, ille incorporeos angelos fecit, vtrosque ad fruendam cælestis regni beatitudinem benignissime constituens. Ex his tamen non parua pars per arbitrij libertatem suo aduersata est creatori. Inter quos angeli cum peccassent, a tãto bono diuina largitate sibi collato excidere. Itaq; protinus de cælo præcipitati, & in intima corruentes irreuocabili damnatione puniti sunt. Homini autem quam diu in corpore viueret, quia ignorance magis quam

malitia peccauerat, datus est pœnitentiæ locus, vt quod seductus male appetendo commisit, dolendo emendaret. Sed tamen pristinae gratiæ statû recuperare de radice corrupta geniti nequiuimus, donec ille qui non p copulam carnis, sed de virgine intacta per spiritû sanctum est natus, in mûdum veniret, & nos corporis sui sacrificio expiatus deo patri reconciliaret. Exinde credentibus atque pœnitentibus cœlû patere cœpit. Quod si quis a malo, quod deinceps commisit, non se correxerit, atque ita obierit, ipse quoque cum reprobis spiritibus pœnis mancipabitur sempiternis. Tunc enim quisque ratam iudicis in se sententiã accipit, cum de corpore egreditur, iterum postea cum corpore simul iudicandus, cû mortui resurgent viui, & canente tuba throni positi erunt, vt quisque illud quod viuendo meruit præmium consequatur. Hinc demum neque beatorum gloriæ vllus vnquam erit finis, neque supplicij iniquorum. Atque hæc sane sunt nouissima illa, quorû nos memores esse iubet Salomon ne peccemus. Nihil enim vel peccandi appetitum magis frenat, quam futuræ damnationis metus, vel ad virtutem magis excitat, quã mercedis promissæ spes, vt igitur probe innocenterque viuas, imitare prophetam dicentem, Cogitavi dies anti-

Psal. 76

quos, & annos æternos in mente habui. Antiqui sunt dies, qui prætereunt, & ad præsentis vitæ breuitatem pertinent, anni & æterni ad vitæ futuræ infinitatem spectant, & si finiti ad infinitum nulla est comparatio, cur quæso pro breuibus delitijs amittimus æternas, & nõ potius cum breui labore transimus ad quietem gaudiij perennis? Conscij igitur fragilitatis nostræ, nec per se bonum quod cupimus valentes perficere, leuemus oculos ad montes cum psalmista, & mente cœli culmina penetremus. Inde veniet nobis auxilium a domino, q̄ fecit cœlum & terram & omnia. Non possumus recte de illo aliquid speculari, nisi ab ipso adiuti, quique nobis relicti retro labimur, dei ac domini nostri ope subleuati vsque ad thronum maiestatis eius perueniemus. Ad contemplandam itaq; diuinitatis altitudinem, dic cum

- Pfal. 24** propheta: Ad te dñe leuavi animam meā, deus meus in te confido. & tunc fiet quod in alio psal. dicit: Accedet hō ad cor altum & exaltabitur deus. Quā tam alte accedere, vel tam profunde de deo cogitare, nequimus, quin ille semper omni meditatione nra in immensum maior sit, exaltatur tñ in nobis, quoties quæ vera sunt de ipō sentimus, & quæ admodū sentimus, ita nec palā confiteri metuemus. Deum autem sicuti decet contemplantibus multa interdum infundit spiritus sancti suauitudo, qua delectatus propheta orabat, dicens: Lætifica animam serui tui, quia ad te domine animā meam leuavi, quia tu domine suavis & mitis & multum misericors omnibus inuocantibus te. Hac ipsa cælestium meditationum iucunditate temperari calamitatū suarum incerorē humilis Iob optabat, cum diceret: Quis mihi tribuat vt cognoscam & inueniam illum, & veniam vsq; ad solium eius? Tutissimum sibi refugiū ratus in miseris celsitudinis diuinæ contemplationem. Qui enim cælestis æternitatis bonum mente complectitur, caduca omnia facile contemnit. Quosdam talis meditatio in tantum occupat, vt abstracti a sensib⁹ toto corpore obstupescant, mortuisq; simillimi apparent, cum per dies multos nihil de necessitatibus corporis curantes immoti mutiq; perdurent. Id Græci extasim, nostri stuporē appellant. Hunc passus Paulus transcendit cælos & audiuit arcana verba, quæ nō licet homini loqui nescireq; se fatetur, vtrum cum corpore an extra corpus raptus fuerit, cum id sibi contigisset. Iohannes quoq; in Apocalypsi se in spiritu non in corpore fuisse ait cum dñm vidit. Et cum vidissem eum (inqt) cecidi ad pedes eius tanquam mortuus. Sed quo viso per se stare non poterat, ab eo erectus mirabili mysteriorum visione perfrui cœpit. Diuus quoq; Hieronymus noster hanc se gratiam a domino quandoq; accepisse gloriatur, vt secessu quodam mentis & angelorum choris interesset, & nescio quibus oculis in vno deo videret trinitatem, ac per hebdomadam vel plurium dierum spatium de corporeis nihil curaret, sibiq; tandem
- Pfal. 35**
- Iob. 23**
- 2. Cor. 12**
- Apoc. 1**

redditus, eorum quæ viderat desiderio recordatione
 q̄ afficeretur & fieret. Nouit ergo dominus eis q̄s ele-
 git, etiam ante mortem suæ dulcedinis mella deliban-
 da porrigere, quæ tunc plenis poculis p̄pinaturus est,
 cum illos omni prorsus terrenæ labis fece deterfa ad
 se sursum iusserit venire, & sanctorum ciues ac suos do-
 mesticos fieri beatos in æternum futuros.

De loco & tempore contempla-
 tionis Cap. XXVII

Cæterum & locum aptum, & tempus huic rei
 congruum obseruare debemus. Tunc em̄ mens
 liberius intentiusq̄ contemplationi suæ inhæ-
 ret, cum a turba secedimus, & nemine interpellante so-
 li in solo loco sedemus nihil aliud agentes, nihil curan-
 tes, eis tantū rebus intenti, quas animo volumus men-
 teq̄ versamus. Ob hoc pleriq̄ relictis vrbibus deserta
 & solitudines incolunt, existimantes non posse se com-
 mode cum deo simul & hominibus esse, colloquijs em̄
 eorum cælestis cōtemplationis ardorem interceptum
 frigescere, in secessu vero indies magis accendi solere.
 Tempus præterea nocturnum maxime accommodum
 videtur. Tunc siquidem omnia animantia quiescunt,
 neq̄ hominum neq̄ pecudum vox auditur, nec auctu-
 larum garritus auribus obfrepit, nihilq̄ sentitur, q̄d
 mentem cæli secreta rimantem grauet, aut quicq̄ mo-
 lestat. Hoc tibi affirmat psal. dicens, Meditatus sum in
 nocte cum corde meo, & scopebam spiritum meum.
 Summū etiam mane, dum adhuc nox dubia & dies in-
 certus, quod crepusculum appellant, nō minus erit op-
 portunum q̄ nox ipsa. Nam tunc quoq̄ nocturnū silen-
 tium adhuc perdurat, & quod plus est, discussio iam so-
 pore ciboq̄ digesto syncerior animus ad q̄q̄ cōsideran-
 da viuaciorq̄ consurgit. Vñ idem p̄pheta in alio psal.
 ait, Præuenerūt oculi mei ad te diluculo, vt meditarer
 eloquia tua. Sed interim neq̄ nos fortasse quicq̄ mussi-
 tare optet dum cōtemplamur. Loq̄ntis em̄ meditatio,
 oſo nuncupat, sicut & legentis lectio, & audientis au-

Psal. 76

Psal. 119